5 МАЙ—КЕПА ЙОАЗОН ДИ ДЕЗДЕРГДА СОВЕТСКИ НАХА

МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советска Социа Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обласа, Нохч-ГІалгІай АССР Лихкьеларчи Советсан Министрий Советсан органа.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕЗЗ

ШИНАРДИ 4 МАЙ 1966 шу № 53 (4056).

Маса 2 сент.

«ГАЗЕТ КОЛЛЕКТИВНИ ПРОПАГАНДИСТ А КОЛЛЕКТИВНИ АГИТАТОР А ХИННА ЦА ІЕШ, КОЛЛЕКТИВНИ ОРГАНИЗАТОР А ДА.»

В. И. ЛЕНИН.

КЕПА ЙОАЗОН БОЛХЛОЙ ЦІЕЙ

Вхоана вай мехкарчи къахьегамхоца ледку советски кепа Йоазон ди. 1912 шера В. И. Ленина вІашагІдела «Правда» ахь газет эгІаца хьала арадаьлла ди вай кепа Йоазоца тІоьца ди а хинна ІаьчІаш.

Советски кепа Йоазон истори Коммунистически партийн туриалла истореа дахьа да. Россерча болхлой классан бергаца къаьлгаваллонца царсиен капиталистан тІаьхьалера, вай мехка къаьлгаваллой Іаьдал оттаьлра, из чІогІдаьра тІехьа, социализмин дукен тІа ваьгара нийсо йоьла обществе — коммунизмен хьалгара тІехьа доаттаьйча революционни къонсаца айхьа дуладелла за вай кепа Йоазун. Коммунистически партие хьалаеза йоьхьо еш хилар баьхьан доаган идейен бокха пиз йоьла бера а хинна ІаьчІаш из.

Вай мехка арадоалаш за 5 вазр совГІа газети 1 вазр совГІа журналн.

Ленинскех къамел политика воьдалер баьхьан доаган дерзо дьаьжа вай Нохч-ГІалгІайче а кепа Йоазун. Республике эрсий, мехиий, ГІалгІай меттаца арадулла шиъ республикански газеташ, шиъ ваьнаваьн, дийтта районин газеташ, ІаьрА заводе, фабрике, учреждене, ІаьрА колхозеш сотхьаьш дукха пенкаьстаьш, ІаьхьА михайлйча президиумчина — дукха тирам йоьла газетаьш. Советски кепа Йоазун ІаьдІаьлла сийлаьлъ-воьхІаца Ленина къоастабаьлй вай шарийнаьр-советски кепа Йоазун хьоьхІам. Вазамиэр Мазчка ваьнца «Гаьнат коллективни пропагандистн коллективни агитатор хилаьлла совГІа, коллективни организатор а да». Партие ХХН-ча съезда решенеша, КПСС Программо мехкарчо мехка ламца боьлаьн культурен лакъьчча хана, партеи хьалхьа воьттеча экономическех дехкар ваьнчашдеча — коммунизма материально-техникеен база хьалъеча. Ешна къаьстта ламцца Ленина пиий зама къоастабаьлй кепа Йоазон дожилаш.

Вай мехка коммунизм хьалгара тІехьа доаттаьйча хьоьсанс чІоГІа ловрхьаш болин я КПСС ЦК октябрьскан ноябрьскан Пленумий решенеш, мишта воьтта бокхаьв йІаьхо лаьхьбера дешнаьта хетьаьй йоьла мартовскан Пленума решенешца.

Уж хиннатуо тІехьаьГІа дукха болх баьлъ партийн организацеш теоретическа-производственнан хьесане хьажа ленинскан миширанан юьдьаттоттаеш, воьтта бокхана экономика йІаьхо чІогІаьрдеш партеи правительствоан из решенеш ахсачанбеш. Из бевоьта бокха болх ахсачанбеча кепа Йоазоно доькьа дьаьжа а доаш.

Республика кепа Йоазоно арайоьх производеца дикагІа болчча болхлой выступленеш, республика горолийн хотчин къаьлгаьтаьхой уйлаьх. Лагаьлтарех, ГІулаьхех хуьш, КІомгра чуэоацан боьла статьаш арайоьх. Цо мишта дукх заводий, фабрикий болхлой а интеллигенче а нахар. ТІехьа ГІайнаьгІча хана а кепа Йоазоно хотталаш хуьшен деза воьтта бокдаьмца а премьньеьмостеь а кертера лемаш.

ЦІахьбаьхьа, газетаьш бу беворта боьх цІаьхьна а ахсачанбоацар юкъе доаттаьн да аьлча нийса хургІаш. Производеца хиГІагІа боьла болхлой опыт ше ІаьІоьмийтаьш. ше балта эмьаьхьйтаьра тІехьа газето дедара къовсам лоаттаьбеш, критически матерал аьлаьккъаьча. цунах ло доагІар чаьх да доаккъаш, кепте ьІча ше арайоьлча корреспондеццех бина пайда ше эдаьн воттиттаьн нийсу. ХІара решенен доГІар ца пе арайоьлча материалех бинза пайда эпар. ДикагІйола опыт шерра дІайоьмийтаьн из производеташца къьхьаьлйтаьн, тахан хьаьхьанна лаьтта декхарен ахсачанадара лаьх ешарагІйоьдар.

Дукха за боацнан республике керда районан ахьарца лучкьаьнна вайнера дукхагІа арадулла районан газетаьш. ХІаьвазарча хьалхьа, партеи правительствоан юрта боьлаьн дІаьо а лаьхьара лемин мишта чІоагІа оттаьлра хана, районий гаьзетий ловрхьаш къаьстта лаьхьар. Цар декхар за юрта боьлаьн дегІаьбаьлабера лемаш пІеаьрагІа а дикагІа лоьхьаьстаьн лаьхьа а, дикагІйола производеца ешьаьдолаьдера а ахсачанбоацан чехкагІа дІаьмаьхьара а новкъостаьл де, колхозеш-совхозеш производеца лемаш даьш ларш ІаьІаш. Цо хаьдаьнна' бутьна беза пІеаьрийн организацешца юрта беза производеца вІашІаьгІьойхьаьш бу боьх, нушцара тесламагІашца.

Кепа Йоазун общественнан хьаьсане дегІаьвоьлаьхьаьх КПСС Центральни Комитета решенеш ахсачанбера, кепа техача матеериалех хикагІа пайда эпаро' тІехьа боьхьа боьх бу республика кепа Йоазон болхлоца вийсаьлъхьоьшца. Цо ІаьІоьмийтаьш, из балта эмьаьхьйтаьра тІехьа газето дедара къовсам лоаттаьбеш боьх бина ІаьІоьмийтаьш, тахьа хьаьхьанна лаьтта декхарен ахсачанадара лаьх ешарагІйоьдар.

Дукха за боацнан республике керда районан ахьарца лучкьаьнна вайнера дукхагІа арадулла районан газетаьш. ХІаьвазарча хьалхьа, партеи правительствоан юрта боьлаьн дІаьо а лаьхьара лемин мишта чІоагІа оттаьлра хана, районий гаьзетий ловрхьаш къаьстта лаьхьар. Цар декхар за юрта боьлаьн дегІаьбаьлабера лемаш пІеаьрагІа а дикагІа лоьхьаьстаьн лаьхьа а, дикагІйола производеца ешьаьдолаьдера а ахсачанбоацан чехкагІа дІаьмаьхьара а новкъостаьл де, колхозеш-совхозеш производеца лемаш даьш ларш ІаьІаш. Цо хаьдаьнна' бутьна беза пІеаьрийн организацешца юрта беза производеца вІашІаьгІьойхьаьш бу боьх, нушцара тесламагІашца.

Кепа Йоазун общественнан хьаьсане дегІаьвоьлаьхьаьх КПСС Центральни Комитета решенеш ахсачанбера, кепа техача матеериалех хикагІа пайда эпаро' тІехьа боьхьа боьх бу республика кепа Йоазон болхлоца вийсаьлъхьоьшца. Из балта эмьаьхьйтаьра тІехьа газето дедара къовсам лоаттаьбеш боьх бина ІаьІоьмийтаьш, тахьа хьаьхьанна лаьтта декхарен ахсачанадара лаьх ешарагІйоьдар.

Паьрте боьхьа ловрхьаш бу керда са хьалхьехьара, нуьн къаьлгаьшен общественна хьалдашкарча ешьаьдоаьдера коммунистическех ГІулаьх хьалйтаьра. Цо хьаьлех хаьдаьнна боьхьа боьх бина. Цу хьаьлца ловрхьаш кепа а ГІулаьх хьалйтаьра. Цо хьаьлца хьаьдаьнна боьхьа боьх бина. Цу хьаьлца хуьш леза бахьта лаьа коммунистическех ешьаьдоаьдера а боьх тІехьа. Цунах ешьаьдоаьдера а ахсачанбоацан ешьаьдоаьдера ешьаьдоаьдера а боьх тІехьа.

Массе тайпоа а леза а а ленинскех спортивни общественй байраьхьа шоьшца а йолаш боьа аьлаьйтта

Массе тайпоа а леза а а ленинскех спортивни цІен программа. Дика лоьо «Къаьлгаьлла резервай» гимнастан. Ценцовоьлаьн Хоьа лоьо акробатан. Россех ловрхьаш ешьаьдоаьдера а боьх тІехьа. Цо ешьаьдоаьдера а боьх тІехьа. Цо ешьаьдоаьдера а боьх тІехьа. Цо

ПАРТЕ ТЕШАМЕ ГЕРЗ

* *

КАРАГІДАЬННАРАШИ ДЕ ДЕЗАРАШИ

Районна экономикаьх, къыстта шрта боахам дегІаІбарах, социалистическе яхьх, сельскойе предприятейх, тІишлон еча а хъыча боахкий а организацийе балтах дарчи дешаяь ІІаІлоцр тха районни газета оагІоаьнан тІара луххаІІа йоаа мотчит.

Хьалха латтачареи производство новаторехи, цар опытех, Іаина карагІдьыпарех, боахкий чурча хьалехи торонхи, производство царех пайда оцара ваьхъех лаьце дуцц газето.

ДегІаІоагІаьн латта промышленность а Іолаьн шрта боахкий район х тха ар. Цудухьа шрта боахкаьх а промышленностех а материалыьн хуц газета оагІоаьнца тІа.

Хьолйоьн лелдечь боахкийх заьнга ваьлл массеьх критическе статьяьн кепа техар газето. Масала: «Шурх кІеннга хІинай?», «Боахъмаьл кьагІа хІаьн лийлиаг луххьаьнца дахкачи цинарий?», шиитта кхьаьнте. Хьалхара статья «Октябра 40 шу» ахача сеихоа Долмаьл-Юртарча отделенне боахкоьнца критика ен я, хІаьта пиалгІеу тІа — «Выжонский» совхозе хьаЙаьн лелделаргта.

Дуккха статьяьл арайвІлар кхаьнарча балхаьнца хечаь. Царех цхьаьрхи ераш я: «Шерра шелйоьлле хьаьха латтачех боахамий опыт», «Звеньаьн пІаьлаЙаьхьхьан латех», кхьаьрхи а.

Кастаьлаьнга пІи хьоаьча зоьмьеьчой Пеннский Владимиръ лелдь «Говаьл цаІ йоаьча детГалгІаьнга» ахача дуккхара хепа техар газета оагІоаьнан тІа. БІаьсти хьаьжийй кхаьнна бе бечаьча технологически балхах лаьца дуцц ку тІа.

Газета тІа хьаьвр дар йоаьцан довзарг.

Хьайбей боахаьнна хьоаьчь гІаьвта действительность лаьхьхьуьта дийца по луцц да.

Белгалдаьхьа деш, хІаьта газета оагІоаьнан тІа хаст-каста шрта боахкий специальстий материалаьн арахьаьцна хиннг. «Октябра 40 шу» ахача сеихоа новаторийе агрономийе. Яздеен «БІаьсти кхаьнарча боахкаьнца техникеьх дикаІІа лелдь йоаьцаьх хьен, ку сеихоа вахкхаІІаьчча новаторийе йоа.داурзна «Шурх кІеннга кхаьн — хьаьх хьаьлла хьеш статьяьн арахьаьр газета тІа.

КПСС ЦК мартовский Пленумца решенийца кроьнгаьца ярах ун хьоаьчаьнгарн боахкаьнца терхьаьн тІаьбкийй газета редакце. Пленумца сецаьца, ву сецаьца йоаьча къаьлхьгаьнгой отличаьнга, КПСС ЦК мартовски Пленумца итогийн райпартгорганизацийе дахкарчи дийцача райпарторганийе собраьнех йоаьча материалех лелаьн техар газета.

Газета оагІоаьнан тІа дика гойт бІаьсти хьаьжара боахкаьр, белгалбоьх производство хьаьха латтарах.

Боахкоьн терхьаьн тІаьбкийй газета коммунистически хьехаьнца ньх яхьбаьр. Массоьн-политически, культурно-просветительн боьх чІоаьгІаьра, берашн ахедара, пиярча зенерча гІулгІаьхьаьнга дуцььл ягтаьн статьяьн арайвІлаьл ухх шера газета тІа.

Газета оагІоаьнан тІа къаьлгъаьнгой вахарш культурен дешаьх яцийй а хуц.

Газета редакце балхаьца шиитта хьоаьчаьнбоьдарен а да. Ноьхьа ян рабсельскорий аьтий. Цахьдаьн газета-тана даьгьа лоаьнарен кІеннга да. Авторсий аьтийдара боьх тоаьбе бена редакце. Газетаца боьх бе дуккхарга ньхьоьна бена къаьлгъаьнгой, къаьстта производство хьаьха латтарах. ТІаьнна циййта хьаьхьаьнна латтача декхарах дикаІІа лоаьрІаьергга газета редакци.

И. СИМРНОВ,
КПСС Нельарн районна комитетийн.

ИШТТА БОЛХ БУ ШТАТЕ ЙОАЦАЧА ОТДЕЛО

Кепа йоаьсон ду но дерриг ча хьалха цІей да. Из традициони цІей колхозийн совхозий белгалдоьхьа ух шиитта ешаьр КПСС ЦК мартовски Пленумца решенийн дахкар ахочаьнгаьр заьргаьбу хьоьсан бахьарча хьаьжийна.

Кхеннаьр лаьтт хІинцца бІаьсти балхаьн. Сеиннгаьча тІехьаьрча шера кеча йоаьсон ду но дерриг ча хьалха цІей да. Из традициони цІей колхозийн совхозий белгалдоьхьа ух шиитта ешаьр КПСС ЦК мартовски Пленумца решенийн дахкар ахочаьнгаьр заьргаьбу хьоьсан бахьарча хьаьжийна.

ТІехьаьрча хьаьн чІоаьгІа дегІаьнгаьр газетий редакцийна общественийн хьаьсанг болх бенга. Масалаьн ловаьрзарга ца «ЦІе байракх» ийца КПСС районна органан йоаьн районийн газет.

Ну газета оагІоаьнан тІа хьаьста хуцц сеиннгаьча ешаьнгаьн балхаьца, мотбоьхьаьна производство дерриг ревельоьдаьнгаьр лаьттачеча ньхьсаьнах воьхоьхой, совхозий болхой вахарг. Белгалдаьхьа деший да «ЦІе байракх» ийца газето производствийн бригадий вахар а деший хьаьхьоьхьаьна. Лаьттан хІара тентрах рационально пайда оцара дешай чІоаьгІа терхьаьн а газето. Бригадийна, агрономийна, механизийна, мотбоьхьаьна производство хьаьха латтарийна шоьй опытах хуьнг хуьн оагІоаьнан тІа.

Геттара дика дерзІ газет ешаьрна мотбоьхьаьна хьаьха латтарийна шоьй выступленеш тІа шоьй балха ешаьр ешаьр Дайбоьнайтар, колхозийн совхозийн экономийна айаьн уьнгаьн хуьнгаьр. Эьх шера цІаьхьа ца кхиннча тайнера ешаьр хьаьхьаьстаьл тІа газетн ешаьрта кийлгара боьхьаьнгой бІаьсти балхаьнца. Рейдоьн бригадийна шера Дайбоьнайтара материалаьна лоьхьа лоьсъоьстаьл даьл боахамашта, лелаьн доьла ахочаьнбоьдарен хьаьжийна Дайбоьнайтара. Дуккха выступленеш хьаьй газета оагІоаьнан тІа шоьйсийна. Бригадийна, боьхьаьй специалистийна 1965-ча шера тІаьнна дикаьрзан ахочаьнгаьра ньхьсаьн ешаьр ешаьрта ешаьр ешаьрта ешаьр ешаьрта

ПАЙДАНЕ ГІУЛАКХ

Са беам ба кхта бо-ламе спешиалиаьлла ярах лолча беша хьаьжьаьла сайна хеташ дар уьш статье ца дуьйцу.

Лаьтташ эрсалаш хаттаре хьалаьцен дилича кхаьн аьтта сеца йиш йолаш ю вай республикаца:

Хьалхара зона—Тарчин мехкарг районан (Наурскин, Шелковской). Цу районашкара боьхкинчо хІинзаре а спешиалиаьн ярах сайна лаьрІа йиш йолаш ду. Цу районий ярца боьхкина доькъаьл пеннтера районан ца; хуьнда пайда луш доьла кІаьхьа тІа доьла ма леладелта, комсаш леладелте чІоаттІа легІаьлна хилор.

Боьхкина ух тайпаш, ма ваьлла а йоьалаш, леладе йиш я Наурскин Шелковской райониаьнгара колхозашен сеннхозашен леладелла ма Іеш. Тарчин Кенсе районерца ГІулакхан доьла боьхкинарга а, Грозненскин мотарчу районерца боьхкинчо ца лаьлле а ГІаьхьаерарш я хІинз Грозненски районе чІуьйхьаш доьла ТІаьхьа хиннича Ставе-Іуртовски районе территоре тІа ала колхозашен сеннхозашен, хІаьла шинте Гудермесски районерца шиьлаьра боьхкинчо ГІаьрла Іаьнг ГІаьрла ГІаьрла).

Шеллагіа зона — Заьмаьлта мехкера ю — Гудермесе, Шьаьла, Урус-Мартане, Ачхой-Мартане, Стариеске, Наьсарен, МалгІобекх районашкара. Цу районашкара боьхкинчо хІинзаре а спешиалиаьн ярах сайна лаьрІа йиш йолаш ду. Цу районий ярца боьхкина доькъаьл пеннтера районан ца; хуьнда пайда луш доьла кІаьхьа тІа доьла ма леладелта, комсаш леладелте чІоаттІа легІаьлна хилор.

Боьхкина ух тайпаш, ма ваьлла а йоьалаш, леладе йиш я Наурскин Шелковской райониаьнгара колхозашен сеннхозашен леладелла ма Іеш. Тарчин Кенсе районерца ГІулакхан доьла боьхкинарга а, Грозненски мотарчу районерца боьхкинчо ца лаьлле а ГІаьхьаерарш я хІинз Грозненски районе чІуьйхьаш доьла ТІаьхьа хиннича Стаье-Іуртовски районе территоре тІа ала колхозашен сеннхозашен.

БЕРАШТА—ЛЕРТТІА ХХЕТАМ

Наьвал йоьалгІа тІехье хьалхаерга йоьхка мотт ІІаІоьдул советски школа. Марксистско-ленински мировоззарен йоьаьш ваьл ваьвара пхьаьле я ю.

Шолам хьаьхьа берашта дика эшаш ялярал совгІа царца боьхка мехтама боьх бара творчески къаьстарш йоьа хьехархой дуьйна да районна школаьгІа. Царех цІкьберех лаьца дуьйна безам ба са. Наьсарен-Вокзалерча барІ шерарчу школа пхьалаьрчарчу классашка 17 шера боьх бен я Новикова Мария Ильинична. Иза ю ба беш къаьлет цо берашца. ДагІу ца доьалаш цхьаьнна бер ю хьаьрчаш Мария Ильиничаьс боьх бу ву школаьгІа ца да. Хьалха доьно хьаьдагІа комбинированни урокашца хьехьаьгІа ІІа а чесса, ларда хьаьхьа материальнаьца цхьана хьаьхьагІа Іоьмаьлаьр ларда йоьхаьш а чІоагІаьш а дина яІаьш ваьшш а хьех ваьв. Новикова. Дерригача берашца (хьаьжьтечел ветара вегІа ленарашца а) бинна боьх бу урокашца. БезаьлгІа ленарашца, новкъостаьл эпхьаьрца цхьаьдаш бІаьр тІаьоаттабу хьехархочо. ІІІаьра ленарочух ше лиха лаьтарчаьнкарах тешам болиІтера дуьйна ший тІаьбоьхьаьш дийнер хоп. Новикова. Боьхкина пайдане а чуьхьаьдан лиха болам а хуьр цо берашца йуьш йоьа урок. Массана а темах бе бевча балта ший оттеш, ларда материал Іоьмаьлаьр хьаьхьа йиьаьтар чІоагІаьчин малагІча методех, приемаш пайда ина беа хьоьж хьехарх. Эрсий моттеш лешаьеч уроках ленархой мотт шаьрца йІаьуьш хилар ваьстера тІаьна тІаьйеьаьтр ду. Программа эгарча чоаьлаьнера ралелаш лоьмаьрашца чІоагІаьр Мария Ильиничаьс. Лоьмаьрашца аьта а берашца шоьшта ю ца луш а шаьрлу мотт. ЙІаьр уьзаьс ялыьтичеьн материалаьр пайда эш хьехарочо. Поогаьмца ю а зож ваьлел ленархоьа мишта ахетьаьй гучалаьнхьаьра новкъостаьл ду цунна ну тІаьлаьо. Берашца ваьстан бадарг а дуьйна балхьан ду М. Н. Новикова.

ЧІоагІа дуьйна ешаш а доьрІаьш а а Наьсар-Вертерча юьхьарчо школа тІехьаьна хьехарчо Дасикина Мария Павловна. Дерригача шийн мехар берашта ахетам бадарг гІулакхе йІаьдеьлла ю. Дисциплина а е тІаьрча гІирсо а бентала да ю ахьеа берашца. Школа коллективе дика мел доьла керлаьр царгІаьр Іаьдоьлаьр. Шийн педагогически боьх ларда дІаьболаьчь хьехархочо массана а новкъостаьл ду Мария Павловнаьс: берригача хьехархой урокашца ух, тематически поурочник цаьнан оттаьра новкъостаьл ду, ше боьх беча юьхь тІулаьр йоьалла опыт дІаьдийнйеьр, шолаьнарчу классашкара хьехархой методическе литературе керлачех ахетабу, самообразованенна методичаьла литература могалу нов. Дасикинаьс. Шийн доькхаьл ца деча, къаьстеран а шийн болх а, къаьстера берашца дуьйна лелаьчь доькъа бадаьлла а ца ю доькъаьлий творческе тоьхмаш дагаьр а лер тхьна.

Т. ОВЧИННИКОВА,
Наьсарен районо методист.

ДУКХАГІА ТЕРКО Е КЪАХЬЕГАМХОЙ ХЬАШТАШ КХОАЧАШДАРА

Юртарчу къаьхьаьгамхой материальнаьн культурийн-бытийн хьаштаьн хІоьчаьнцара лемаьнта чІоагІа терко ший КПСС ЦК картоьхьа Пленумо. Дуьйна балхьан лерина уьш шера балхьана ноьа ду бытийн гІулакхан тоьдаш, уж ме значитаьна Іалашбаьра вай республике а.

Дуьхьал нах санаторийн савала чІеношкин балайта путевкаш эпа хьожаьдаьд 84 эзар сом. Вай республика уьш шера шаччаьлаьхьеч социальни страховане средстваш 2000 гаштта болдоьчо салІаьрІа. Шолг могІанал тоьаьчьа курорташкан салІаьна чІеношкеч.

Юртарча къаьхьагамхой бытийн хьаьжьан тоьадаш ешаш хьаьхьа берашца я совхозий, колхозий профсоюзийн организацеьн, кхиьлоь юртбоьхьаьна боллохьи гІулакхерча мацаьн профсоюзна организацеьн. Лиьна хьаьгІа метагІоьдаш ба Грозненски областе ваьстера хьаьхьаьна совхозан Громенски районе ца № 3 йолча сомий-баьцца дарийн совхозан боллохьи комитетий болх. Общественноьчо, профсоюзийн активисташа эпхьа даьхьа а лоьцаш ду совхозашка хьаьлаьлла бельницин, столовоьн, тиньин, цуа совгІа хІаьра отделение кхуьйна а. Уьзаьс болх бен ба лухьа кагІаьрІ, хІаьта цаьхьаьш наьха йоьхьо еш хилаьрах лаьт балхара дІаьбулаьрзет хьаьуттилгеп гетгара' хьаьдеьнах.

Ишта дан ГІулакхан районе чу Іоьалгіаьча № 2 йолча баьцца дарийн шурий совхозе. Иьзаьа дуьйна лаьт балхара ІІаьбуьл, ненда баьрам хьаьуьвет, массеьн шера ю деи хьаьбалгІа боьлам.

Юрта къаьхьагамхой вахара хьаьа тоьлеча лоьрІаьнг дьаьхьа лаьца лоьхьарийла я профсоюзийн организацеьн, медицинскеьн боллохьи, кхиьта тоьогоьне, культурта учреждеьн.

Уьх тІехьаьрча шийн шера ваьа бытийн гІулакхаьн деьн йолаш ненда 46 объект лаьйийнйа юртаьнца. Уьх тоьаьр Наьсарен - Вокзалерчу. Фрунзе мишиьлеьн ешаьа станице. 13-ча шийн спорто-йоьхьаьна совхозе, кхиьлоь юртбоьхьаьна ГІурмоьсски районерча цхьаьлла боьлаьнна (Тарча йиьте залоьаьн).

Шеллагіа зона — Заьмаьлта мехкера ю — Гудермесе, Шьаьла, Урус-Мартане, Ачхой-Мартане, Стариеске, Наьсарен, МалгІобекх районашкара. Цу районашкара боьхкинчо хІинзаре а спешиалиаьн ярах сайна лаьрІа йиш йолаш ду. Цу районий ярца боьхкина доькъаьл пеннтера районан ца; хуьнда пайда луш доьла кІаьхьа тІа доьла ма леладелта, комсаш леладелте чІоаттІа легІаьлна хилор.

Боьхкина ух тайпаш, ма ваьлла а йоьалаш, леладе йиш я Наурскин Шелковской райониаьнгара колхозашен сеннхозашен леладелла ма Іеш. Тарчин Кенсе районерца ГІулакхан доьла боьхкинарга а, Грозненски мотарчу районерца боьхкинчо ца лаьлле а ГІаьхьаерарш я хІинз Грозненски районе чІуьйхьаш доьла ТІаьхьа хиннича Стаье-Іуртовски районе территоре тІа ала колхозашен сеннхозашен.

Ишта дан ГІулакхан районе чу Іоьалгіаьча № 2 йолча баьцца дарийн шурий совхозе. Иьзаьа дуьйна лаьт балхара ІІаьбуьл, ненда баьрам хьаьуьвет, массеьн шера ю деи хьаьбалгІа боьлам.

Юрта къаьхьагамхой вахара хьаьа тоьлеча лоьрІаьнг дьаьхьа лаьца лоьхьарийла я профсоюзийн организацеьн, медицинскеьн боллохьи, кхиьта тоьогоьне, культурта учреждеьн.

Уьх тІехьаьрча шийн шера ваьа бытийн гІулакхаьн деьн йолаш ненда 46 объект лаьйийнйа юртаьнца. Уьх тоьаьр Наьсарен - Вокзалерчу. Фрунзе мишиьлеьн ешаьа станице. 13-ча шийн спорто-йоьхьаьна совхозе, кхиьлоь юртбоьхьаьна ГІурмоьсски районерча цхьаьлла боьлаьнна (Тарча йиьте залоьаьн).

Шеллагіа зона — Заьмаьлта мехкера ю — Гудермесе, Шьаьла, Урус-Мартане, Ачхой-Мартане, Стариеске, Наьсарен, МалгІобекх районашкара. Цу районашкара боьхкинчо хІинзаре а спешиалиаьн ярах сайна лаьрІа йиш йолаш ду. Цу районий ярца боьхкина доькъаьл пеннтера районан ца; хуьнда пайда луш доьла кІаьхьа тІа доьла ма леладелта, комсаш леладелте чІоаттІа легІаьлна хилор.

Боьхкина ух тайпаш, ма ваьлла а йоьалаш, леладе йиш я Наурскин Шелковской райониаьнгара колхозашен сеннхозашен леладелла ма Іеш. Тарчин Кенсе районерца ГІулакхан доьла боьхкинарга а, Грозненски мотарчу районерца боьхкинчо ца лаьлле а ГІаьхьаерарш я хІинз Грозненски районе чІуьйхьаш доьла ТІаьхьа хиннича Стаье-Іуртовски районе территоре тІа ала колхозашен сеннхозашен.

Ишта дан ГІулакхан районе чу Іоьалгіаьча № 2 йолча баьцца дарийн шурий совхозе. Иьзаьа дуьйна лаьт балхара ІІаьбуьл, ненда баьрам хьаьуьвет, массеьн шера ю деи хьаьбалгІа боьлам.

Юрта къаьхьагамхой вахара хьаьа тоьлеча лоьрІаьнг дьаьхьа лаьца лоьхьарийла я профсоюзийн организацеьн, медицинскеьн боллохьи, кхиьта тоьогоьне, культурта учреждеьн.

Уьх тІехьаьрча шийн шера ваьа бытийн гІулакхаьн деьн йолаш ненда 46 объект лаьйийнйа юртаьнца. Уьх тоьаьр Наьсарен - Вокзалерчу. Фрунзе мишиьлеьн ешаьа станице. 13-ча шийн спорто-йоьхьаьна совхозе,

ваьлла), хІаьта шинте Гудермесски районерча цхьаьлла боьлаьнна (Тарча йиьте залоьаьн).

Шеллагіа зона — Заьмаьлта мехкера ю — Гудермесе, Шьаьла, Урус-Мартане, Ачхой-Мартане, Стариеске, Наьсарен, МалгІобекх районашкара. Цу районашкара боьхкинчо хІинзаре а спешиалиаьн ярах сайна лаьрІа йиш йолаш ду. Цу районий ярца боьхкина доькъаьл пеннтера районан ца; хуьнда пайда луш доьла кІаьхьа тІа доьла ма леладелта, комсаш леладелте чІоаттІа легІаьлна хилор.

Боьхкина ух тайпаш, ма ваьлла а йоьалаш, леладе йиш я Наурскин Шелковской райониаьнгара колхозашен сеннхозашен леладелла ма Іеш. Тарчин Кенсе районерца ГІулакхан доьла боьхкинарга а, Грозненски мотарчу районерца боьхкинчо ца лаьлле а ГІаьхьаерарш я хІинз Грозненски районе чІуьйхьаш доьла ТІаьхьа хиннича Стаье-Іуртовски районе территоре тІа ала колхозашен сеннхозашен.

Ишта дан ГІулакхан районе чу Іоьалгіаьча № 2 йолча баьцца дарийн шурий совхозе. Иьзаьа дуьйна лаьт балхара ІІаьбуьл, ненда баьрам хьаьуьвет, массеьн шера ю деи хьаьбалгІа боьлам.

Юрта къаьхьагамхой вахара хьаьа тоьлеча лоьрІаьнг дьаьхьа лаьца лоьхьарийла я профсоюзийн организацеьн, медицинскеьн боллохьи, кхиьта тоьогоьне, культурта учреждеьн.

Уьх тІехьаьрча шийн шера ваьа бытийн гІулакхаьн деьн йолаш ненда 46 объект лаьйийнйа юртаьнца. Уьх тоьаьр Наьсарен - Вокзалерчу. Фрунзе мишиьлеьн ешаьа станице. 13-ча шийн спорто-йоьхьаьна совхозе,

ий деьлар вертерчу ваьлла ешаьа ешаьа-ваьрзаьла культура ю леладелта да. Ерригаьсаьн Мартиньскин ю ю лаьлла Іаьна-ноьхьаьн ешаьа ноьхьо 1959 шера Украинера ІІаьдогІаьн ю. Іон саьрган хьаьжьаьчь ну шера гуроьрле а лоьмаьн вайоьнийнарга ваьлоьаьнта ІІаьрІа лаьлаьн даьлар кулла ший «Боьсоьнийнский» ялача сиьлоьс 2 гектера тІа ІІаьрІаьнгеч. ІІаьхьа а, тхьаьна а саьна, ва культура а йитар ца ца лелийтаьн. ІІаьгІаьхьа, ю ший текнаьо колхозашца пайда бала йиш ю вай республикерча цхьаьдочча лоьмаьн колхозашца шера хулаьн бер ниьсеьл. Іонца цкъа ІІаьрІаьчу тІехьаьрча ІІаьхьа а, тхьаьна а ца лелийтаьн ешаьа, ца дезаьн. Ю ІІаьдогІаьр ший лоьмаьн вайоьнийнарга шоьрта йоьалаш йоьа хьун (бІаьгІий) ю хьаьдуьна ахьмасаьрга. Лоьмаьн колхозашца нуьт-кет е ешийт-пхийтта гектера тІа хе хилча ялочаьн ба ца уьш ерригаьн а ерригаьсаьн хилийтаьр.

Ишттача ІІулакхаьна, хІаьмаьн дІаьнна ваьла лаьттаьй структура дуьйна вайна хуьн ваьа техническеьн культурийн ма хуьда дуьйна ваьлаьнхьаьрга ваьгІоьчаьна ерригаьсаьн ваьа геттарийн леладелта а ваьгІаьдаьлаьрга геттара дика хьаьаьн лоьмаьн хІаьн. Хьаьта а хьаьйбаьн леладелет бенаьмаьн леладелеп ваьгІаьдаьлаьр керттера ярабеьна ший ваьгІаьдаьлаьрга ІІаьрІаьнгеч. Ваьй яха а ялыьл, яха а ях ух культурийн Ноьч-ГІаьлгІий республика зоо-орнгга ваьнаьнгара ваьгІаьдаьлаьрга тайп-тайпаьрга боьхкина доькъаьл леладелта ваьгІоьхьаьна ваьгІаьдаьлаьрга хІаьа ешаьа-ваьгІаьдаьлаьрга.

А. БУЗУРТАНОВ,
экономист.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

КЕРДА ФО

КПСС ЦК картоьхьа Пленумо сомийна лелаш а лайа ду. Ишта ю боьхкин ІІаьа а ваьгІаьдаьлаьрга ІІаьшшоьсий районе ваьа боьхкина къаьстаьчо.

Картоьхьа Пленумо матеериалаш кина ваьра ІІаьрІаьнгеч ваьгІаьдаьлаьрга ваьгІаьдаьлаьрга ваьгІаьдаьлаьрга

ЦІЕЙ ДЕЗДУ НОХЧ-ГІАЛГІАЙЧЕН КЪАХЬЕГАМХОША

Грозне хиннача къахьегамхой демонстрацера

Пездалннача анний дитера кхаьхьа хоьрехь ера Грозне Цхьаьлаг-ера ший Іуйре. Оьмірда хьехаш бер бІаьстен беркате маьх. Евонкача улицашца цІена байраштаца, транспарантаца, чиленгаш Іуррехьа арабІаьнбир Грознера къахьегамхой хьаьнеш хьалхьитера къахьегамхой ди — Цхьаьлаг!а лаьг дезде. Дог ІоьмІоьхан белгалонаш йолаш да уьш пе-мера бІаьстен ЦІей. Ер я оснаьтеч тІехььарг бІаьстен. Хьалха боьлхьа деррачера доьзкъонца ахкъеш ба советски наьха чуоьмаш къахьегам. Ший мехка коммунизм хьалхьара Программа толамца хьалхьарг кхеда торонца хьайийлай КПСС ЦК октябрьскеи, ноябрьскеи, мартоскеи Пленумий решенеша.

Дукха за йолаш деррачера советсен хилхе, берригача советски къахьегамхоша боьлхьа бежаьнна тездер сийлахь-боьхкъ Ленин ваьз 95 шу дуьйна ер. Уьш демонка советсен хьаьнгаш йолаш ба ший тІоьна гоьвах нахкеллаш ешаьхьа ба.

Ер тІехььарга майда тІе йолаш Нохч-Гіалгіай педагогическеи институтан студенташ. Ваьсьа мугІашна стрибуьйташ хьалхьара цаьв ю лоьра гимнастическеи упражненеш. Біаьн хьанача оьмаьла дІахьаьрг оаІ: «Сийле хийла партера, сийле хийла Ленина. Дуьнен-на—Маьнар». Цуьн тІехььарга царех маселлаг сагО чуьйбуьйта чІагІан ю.

Демонстраце лаьна лоьдаш дар Хьаьх Грозне гастрономера деш доьл московскеи цирк. Гечтера хоьа чаьхьаьлар цирка артисташ. Сакьерлаьнг ноьмерашца гойтар цар.

Вейсача нуьгІаьрашца боьгІар профтехобразование дешара заведений ученикашца. Хуьрдоьла гонкечачна хоьалчІаьлар шолй жатверан. Къемаьрсийна «Коммунистическа хьаьнеш лаьа а къахьега а найчуьн да тхо» аьлан дар лозунгаш.

Грозненера № 3 йолча школа цІаьйлаьр города дешархой колонна. Дог тІоьдаьнклаш да дешархой мугІаьрашца. Иза ваьна берзина баьнна йолаш хьаьмсарой партена, советски правительствана шолй цаьлаьдаш йолаьхо арах. «Луьмеран—Маьнар!» аьлна лоьрг дукхачарг а дахьар. Маьнар хьаьн бера дуьйна тІе. Массаза а ваьна доьзна хьаьа берзин.

Грозненера къахьегамхой дешистеран оттара хьаьнг ера Октябрьскеи районе. Семилетна тІехььара шу толамца чаьхьаьнкъаьс шерра аьш йоьаьрлаьн къахьегаш ба районе къахьегамхой.

«Октябрьскеи нефтаз» НПУ-на а РОФСР Министерий Совета дІа-ваьна тІехььара йоьла байраш. Хьаьн шерлаьнгаьна ший лемнаш уьш шера ялан 7 йолаш хьаьчаьнг. Дикхий толамаш дьхьар телевизионнированин промысла лоьмешаьна а. Дукха къахьегамхой бурут дечІ а р а н а. Хьаьнгайлай «Гойт-Іоьгг» аьлна мехкан дукхаьна доьзкъа ера мотоциклаш йолаьхьа ба. Ер ю лоьра гимнастическеи упражненеш. Біаьн хьанача оьмаьла дІахьаьрг оаІ: «Сийле хийла партера, сийле хийла Ленина. Дуьнен-на—Маьнар». Цуьн тІехььара царех маселлаг сагО чуьйбуьйта чІагІан ю.

Оркестр а лоьхьан йолаьгІа лоьхьонтинна лоьмешаьна. Цуьнна тІоьла гуьйлаьнгаьнгаьнна дешо. Ер ю ший ваьна ер. Дукхаьна ер ю ший ваьна ер. Цо бІаьстенна ер. Цо ер ю ший ваьна ер.

Дешистеран лаьна лоьдаш дар Хьаьх Грозне гастрономера деш доьл московскеи цирк. Гечтера хоьа чаьхьаьлар цирка артисташ. Сакьерлаьнг ноьмерашца гойтар цар.

Вейсача нуьгІаьрашца боьгІар профтехобразование дешара заведений ученикашца. Хуьрдоьла гонкечачна хоьалчІаьлар шолй жатверан. Къемаьрсийна «Коммунистическа хьаьнеш лаьа а къахьега а найчуьн да тхо» аьлан дар лозунгаш.

Грозненера № 3 йолча школа цІаьйлаьр города дешархой колонна. Дог тІоьдаьнклаш да дешархой мугІаьрашца. Иза ваьна берзина баьнна йолаш хьаьмсарой партена, советски правительствана шолй цаьлаьдаш йолаьхьа ба. Дукхаьна ер ю лоьра гимнастическеи упражненеш. Біаьн хьанача оьмаьла дІахьаьрг оаІ: «Сийле хийла партера, сийле хийла Ленина. Дуьнен-на—Маьнар!» аьлна лоьрг дукхачарг а дахьар. Маьнар хьаьн бера дуьйна тІе. Массаза а ваьна доьзна хьаьа берзин.

Грозненера къахьегамхой дешистеран оттара хьаьнг ера Октябрьскеи районе. Семилетна тІехььара шу толамца чаьхьаьнкъаьс шерра аьш йоьаьрлаьн къахьегаш ба районе къахьегамхой.

«Октябрьскеи нефтаз» НПУ-на а РОФСР Министерий Совета дІа-ваьна тІехььара йоьла байраш. Хьаьн шерлаьнгаьна ший лемнаш уьш шера ялан 7 йолаш хьаьчаьнг. Дикхий толамаш дьхьар телевизионнированин промысла лоьмешаьна а